

κι' εἰς ὅποιαν τὰ ἐχάρισε ἡ φύσις μαζωμένα
 ἢ καὶ ἂν λείπη μοναχὰ ἀπὸ αὐτὰ κανένα
 ἐκείνη εὐμορφὴ καὶ ἐντελὼς ὥραία,
 εἰς τὰς γυναῖκας κορωνίς, στοὺς ἄνδρας δὲ εὐκτέα.
 Ὅμως ἐγὼ στοχάζομαι, — ἔάν καὶ λείπη μόνον
 ἓνα, ποῦ εἰς τὴν εὐμορφίαν δίδει ἰσχὺν καὶ τόνον
 ἐκεῖνο τὸ, δὲν ξεύρω τί, ποῦ χάριν ὀνομάζουν
 καὶ ἄλλοι δὲ ἑλκυστικὸν ἢ σκιον καὶ χάριν κράζουν,
 ποῦ εἶναι ὡσάν ἄρωμα κι' ἄλλας τῆς εὐμορφίας
 τοῦ ἔρωτος ἢ ἑξαψις κέντρον ἐπιθυμίας—
 ὅτ' εἶναι ὅλα μάταια ψυχρὰ καὶ νεκρωμένα
 — γιὰ ψυχὴν λαμβάνουσιν ὅλ' ἀπ' αὐτὸ τὸ ἓνα
 καὶ εἶναι μία εὐμορφὴ χωρὶς αὐτὴν τὴν χάριν
 χωρὶς ἀγκίστρου δόλωμα, ὅπου δὲν πιάνει ψάρι,
 ὡς ἄνθος ὥραιότατον χωρὶς τὴν εὐωδίαν,
 ὡς ὄργανον τῆς μουσικῆς χωρὶς τὴν ἁρμονίαν.

Κ. Μ. Ἀποστολίδης

2. Γεώργιος Χουρμούζιδης Ἀδελφὸς τοῦ ἀειμνήστου κα-
 θηγητοῦ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς Ἀναστασίου Χουρμούζιδου
 ἐγεννήθη ἐν Πετροχωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Μετρώων 13 Νοεμβρίου 1843.
 Ἐσπούδασεν ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ, ἐχορημάτισε διδάσκαλος
 ἐπὶ ὀλίγα ἔτη εἰς Καρατζάκω καὶ Λελλιῶνες μετὰ ταῦτα δὲ Ταμίης τοῦ
 Μοντεσαρφυλικίου Μετρώων (1873-75), Μέλος Δικαστικοῦ Συμβουλίου
 (1875-77) Ταμίης τελωνείου Μετρώων (1877-78), Διευθυντῆς ἀποθήκης
 Δεκάτων (1878-82) καὶ Διευθυντῆς τῆς Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Βακουφικῶν
 Δασῶν Σιράντζης (1891-94), ἀπέθανε τὴν 22 Μαΐου 1895.

Γνώστης τῆς Τουρκικῆς καὶ Γαλλικῆς διετήρει πολὺτομον βιβλιοθή-
 κην καταστραφείσαν κατὰ τὸν Βαλκανικὸν Πόλεμον.

ἔιχε χειρόγραφον «Σύλλογὸν Ἀρχαίων Ἐπιγραφῶν» τῆς Διοική-
 σεως Μετρώων καταστραφείσαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸ ἔτος 1913
 μετὰ τῆς βιβλιοθήκης του, «Σύλλογὸν Δημοτικῶν Μύθων» τῶν Θρακικῶν
 λαῶν καὶ ἀπὸ τοῦ 1873 μέχρι τοῦ 1889 τὰ «Σάλιαρα», σατυρικά ποιή-
 ματα εἰς τέσσαρα βιβλία ἐξ ὧν τινὰ ἐκυκλοφόρησαν ἐν χειρογράφῳ, ἐν
 εἴδει σατυρικῆς ἐφημερίδος ἐν στενωτάτῳ κύκλῳ.

Τῷ 1885 ἀνεφύη ζήτημα ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐπισκόπου ὁ Χουρμου-
 ζιάδης ἐτάχθη μὲ τὸ μέρος τῶν χωρικῶν καταπολεμήσας μόνος αὐτὸς
 τοὺς προύχοντας Μετρώων, Μεγάλου Τσεκμετζὲ καὶ Καλλικρατείας καὶ
 τὸν τότε ἐπίσκοπον Μετρώων Ἀθανάσιον καὶ τὸν πονηρὸν Μοντεσαρφήν
 Τζεβάτ Μπέην καὶ εἰς τὸ τέλος θριαμβεύσας.

Θρακία
 π. 1938
 r. 379-384

Εἰς τὰ ποιήματά του σατυρίζει δριμύτατα τὰς ἀτασθαλίας τοῦ ἐπισκόπου καὶ τῶν προηγουμένων τῆς Ἐπαρχίας, φοβούμενος δὲ τὴν ἐκδίκησίν των ἐκράτησεν αὐτὰ μυστικά.

Ἴδὸν τι λέγει προλογίζων :

Οὐδέποτε τὸ φῶς θὰ ἰδῇς ἀπόκρυφον θὰ μείνης
καὶ ἴσως παρανάλωμα πυρὸς μιὰ μέρα γίνης.
Διότι ἅμα ὡς ἰδῇς τὸ φῶς καὶ τὴν ἡμέραν
ἀφεύκτως θὰ μοῦ κόψουνε τὴν δεξιὰν μου χεῖραν

καὶ περαιτέρω

Τοῦτο μὴ γένοιτο νὰ φανῇ
θὰ μὲ κρεμάσουν οἱ Μετρηνοί.

Ὁ συνεργάτης τῶν «Θρακικῶν» Κ. Χ. υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου, ὅστις καὶ μᾶς ἔδωκε τὰς ἀνωτέρω σημειώσεις, μᾶς ἀπέστειλε τὰ δημοσιευόμενα 4 ἀπὸ τὰ σατυρικά του, ἀναφερόμενα εἰς ὠρισμένα γεγονότα καὶ πρόσωπα τῆς ἐποχῆς, τὰ ὁποῖα παρελείφθησαν.

6. Εἰς παστὸν ἐκ τοῦ προχείρου ἢ καλύβη τοῦ ἀχύρου
τοῦ Καδήκιοι μετετρέπη γὰρ τὸν Μετρηνὸν σατράπη.

Βγῆκ' ὁ ἔρωσ στοὶ παζάρι
μὲ κοθόρι καὶ καμάρι

προσπαθεῖ νὰ σαχηγεύσῃ
νιούς καὶ νιῆς νὰ παγιδεύσῃ.

πλὴν τοῦ κακοῦ κοπιᾷζει
καὶ τὰ πόδια του κουράζει

ἐπειδὴ οἱ νιῆς κ' οἱ νιοὶ
δὲν εἶναι οἱ πρωτινοί.

Νὰ κουρεύωνται τοὺς λέγει
τοὺς μουτζῶνι' καὶ τοὺς ἀφήνει,
καὶ στοὺς γέροντας τὸ βῆμα
θαρραλέως κατευθύνει

— «Ἀρχαιότητες τῶν ζώντων»
λέγει περιπαικτικῶς
«γιατὶ ἔτσι ζαρωμένοι;
σὰν πιασμένος ποντικός
ἀπὸ γάτ' ἀγριεμένη;»

«Ὅλοι οἱ γέροι ἀτενίζουν
εἰς τὸν ἔρωτα μὲ τρόμον
κι' ὁ καθεὶς ἀπὸ νὰ δρόμον
παίρνουν· δὲν ξαναγυρίζουν.

Μὰ ἀπ' ὅλους ἕνας γέρος
στέκεται καὶ τὸν κυττάζει.
Τὸν ἐγνώρισεν ὁ ἔρωσ
καὶ σφιχτὰ τὸν ἐξετάζει.

— «Σὺ δὲν εἶσαι στὸν ξενῶνα
πέρασιν τοῦ Σιρκετζῆ
γιὰ τὴν ξένη τὴν κοκῶνα
ποὺ σὲ δεῖρανε χατζῆ;»

—Μάλιστα παλληκαρά μου
 τις σαράντα παρὰ μίαν
 έβαστάξαν τὰ πλευρά μου
 για τὰ κείνην τήν κυρίαν.

 Τώρα όμως τί νά γένη,
 γέρασα καί στήν καρδιά μου
 ή ανάμνησις μοῦ μένει
 καί ὁ πόνος στά πλευρά μου.
 —Εὐκόλο τοῦ λέγ' ὁ ἔρω
 εἶναι τὸ νά ξανανώσης
 νά χτυπήσω αὐτὸ τὸ μέρος
 ἀρκεῖ ἄδεια νά μου δώσης.
 καί τὸ στήθος του ἀνοίγει
 κ' ἕνα βέλος μέσα μπήγει.
 Εὐθύς ἀναψε καί καίγει
 φλόγα τρομερή στά στήθη
 ἄχ, τὰ νιάτα του θυμήθη

μὰ τὸ κρύβει δὲν τὸ λέγει.
 Περιφέρεται γυρίζει
 σὰν τὸν κυνηγὸ στὰ δάση
 σὰν λαγωνικὸ μυρίζει
 τὸ κυνήγι ποῦ θὰ πιάσῃ.
 Ἐπὶ τέλους κατορθώνει
 στὸ Καδήκιοϊ νά φύγῃ
 καί τὸ ποθητὸ κυνήγι
 συλλαμβάνει καί πλακώνει.
 κι' ὅπως πέρσῃ τὸν χειμῶνα
 μιὰν ὀλάκαιρη νυχτιά
 ἔμεινε στὸν ἀχερῶνα
 για νά σβύσῃ τήν φωτιά
 ποῦ τοῦ ἀναψεν ὑπούλως
 ὁ υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης
 κι' ἔγιν' ὁ καυμένος δοῦλος
 καί σ' αὐτὴν καί στὸ παιδί της.
 Μέτραι 29 Ἰουλίου 1878

17. Τὶ κάνουνε οἱ χεῖρες α' ἐκείνων ποῦχε ψεῖρες

Στοῦ πλουσίου τὴν ταμπέλα, ἀπὸ πάνω γράφει τρέλλα,
 κι' ἀπὸ κάτω κορασίδα, τυλιγμένη μ' ἄλυσίδα.

Ἄν ἐμέναμε στὴ φτώχεια, καί ἐτρώγαμε μολόχια,
 δὲν θὰ εἶχαμ' ἀψὶ αἷμα, πρᾶο θάχαμε τὸ βλέμμα·
 δὲν θὰ ἦμαστ' ἀζτισμένοι, κι' ὅπως τώρα καυλωμένοι,
 ἀλλὰ μέ τὴν φρονιμάδα θάζγαμε μὲ νοστιμάδα.
 Φτώχεια μοῦ εὐλογημένη! Ἀρχοντιά καταραμένη!
 Σεῖς τὸν ἄνθρωπο ἀγρίμι, κι' ὅταν θέλετε φοφίμι
 τότε κάμνετε στὴν ὥρα καί διοικητὴ στὴ χώρα.
 Οἱ τιποτένιοι γίνονται ρήτορες μετὰ θάρρους.
 καί τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καλοῦς, ἀποκαλοῦν γαιδάρους.
 Ταῦτα τὰ προτερήματα ἀπέδωκεν ἡ φύσις,
 στὸν πλοῦτον καί στὰ χρήματα καί ἡ κακὴ ἡ χρῆσις.
 Ὡστε καλὰ μοῦ ἔλεγε καί ἡ γριά μου μάννα:
 «Ἀπὸ τὸ νέο πλούσιο καί τὴν παλιά πουτάννα
 νά σὲ φυλάγῃ ὁ Θεός, παιδί μ' κ' ἡ Παναγία.
 Στὸν κόσμον τοῦτον καί τὰ δυὸ εἶναι πολὺ ἀχρεῖα».

Μέτραι 27 Ἰανουαρίου 1889.

18. Ἀφέντης καὶ γαῖδεῦρι

Εἶχε γαῖδαρ' ὁ ἀφέντης εἰς τὸν στάβλο του δεμένο,
 στὸ νερό καὶ εἰς τὰ ξύλα ἔστελέ τον τὸν καῦμένο.
 Κ' ἐνῶ τ' ἄλλα του τὰ ζῶα τᾶχε χρυσοστολισμένα,
 γιὰ τὸ γαῖδαρό του εἶχε δυὸ σαμάρια ξεσχισμένα.
 Μιὰν ἡμέρα τὸ γαῖδούρι χάνει τὴν ὑπομονή του,
 καὶ πρὸς τὸν ἀφέντη λέγει δὲν τὸ ἔχει γιὰ τιμὴ του
 μέσ' στ' ἀχούρι σκονισμένο ὅπως πρῶτα ν' ἀπομένῃ.
 ἄς κλαδέψουνε τ' αὐτιά του ἄλογο κι' αὐτὸ νὰ γένῃ,
 κι' ἄς ἀνέβῃ ὁ ἀφέντης μὲ τὴ σαμουρόγουνά του,
 ἄς τὸ βάλῃ χαλινάρι μὲ φουντίτσες εἰς τὴν μούρη,
 καὶ κανεὶς δὲ θὰ γνωρίζῃ πῶς μπινεύει σὲ γαῖδούρι.
 Καταπίεσθηκ' ὁ ἀφέντης, ἔκαμε τὸ θέλημά του,
 τὸ γαῖδούρι ἀνεβαίνει κι' ὄχι πλεόν τ' ἄλογά του.
 Μὰ μιὰ μέρα ἐνῶ ἦλθε ἔτσι δὴ στὸ σελαμλήκι
 κι' ὅλοι βλέποντας θαυμάζαν τὸ μικρὸ κι' ὠραῖο ζῶον,
 ἀπαντάει μιὰ γαῖδάρᾳ, κ' ἐξαφνὰ μασκαραλήκι
 βγάζ' ὁ γαῖδαρος, κι' ἀρχίζει μὲ σκοπὸν πολὺ ἀθῶον
 νὰ γκαρίζῃ, καὶ νὰ τρέχῃ τὸ κατοπι στὴ γαῖδάρᾳ,
 κ' ἐπιασάν του τοῦ ἀφέντη τρεῖς χαρὲς καὶ μιὰ τρομάρα.
 Τότε τρέχουν οἱ γνωστοὶ του τὸν ἀφέντη νὰ γλυτώσουν,
 καὶ μὲ ρόπαλα καὶ ξύλα τὸ γαῖδούρι νὰ σκοτώσουν,
 μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας, τὸν ἀφέντη τὸν καῦμένο
 ἀπ' τὴ μάχη τοῦ γαῖδάρου σώζουν μισοπεθαμένο.
 Τότε ὁ ἀφέντης λέγει νὰ γυμνώσουνε τὴ ράχη
 τοῦ γαῖδάρου καὶ νὰβάλουν τὸ παλιό του τὸ σαμάρι,
 πάλι δὲ στὴν ἐργασία τὴν παλιά του θέσι νάχῃ
 ἐπειδὴ δὲν τοῦ ταιριάζει οὔτε δόξ' οὔτε καμάρι.
 Κ' ἕνας καρδιακὸς του φίλος στὸ αὐτί του λέγει πάλι :
 —«Χρυσὴ σέλλα στὸ γαῖδούρι, ἐντροπὴ εἶναι μεγάλη·
 δὲν ἀκούει τὰ σπειρούνια, χαλινάρια, καὶ λουριά του,
 ἔρχεται στιγμὴ ποὺ δείχνει ἡ ἀκαίριη τὴ γαῖδουριά του».
 Ὅποιος τοῦ γαῖδάρου βάζει χρυσὴ σέλλα καὶ σαμούρι
 δείχνει μόνος του στὸν κόσμον πῶς κι' ὁ ἴδιος εἶν' γαῖδούρι.

Μέτραι 15 Φεβρουαρίου 1889.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Σάλιαρα.

«Ἡ γλῶσσα δὲν ἔχει κόκκαλα, καὶ κόκκαλα τσακίζει»,
εἶναι ρητόν ὅπου πολὺ πολὺ μὲ φοβερίζει.
Γι' αὐτὸ δὲν θέλω πόποτε, νὰ μάθουν οἱ ἀπ' ἐξω
ὅσα ἐδῶ σαλιάρισα γιὰ νὰ τοὺς περιπαίξω.
Ἄλοιμον' ἂν τὸ μάθουνε. Θὰ μοῦ συμβῇ ἀντάρα.
Ὅποιος στοὺς ἐξω θὰ τὸ πῇ, νὰ ἔχῃ τὴν κατάρρα.

Κρυμμένο νᾶσαι πάντοτε, μὴν ἔβγῃς ἀπ' τὸ σπίτι.
Γιατ' ἂν σὲ δοῦν οἱ Μετρηνοί, μοῦ κόβουνε τὴν μύτη.

23. Μεθυμένου καὶ μπεκρίδες με τὰ μάτια σὰν γαρίδες

Ἔχω χρόνια νὰ μεθύσω — ἐπειδὴ κρασί δὲν πίνω.
Τώρα ὅμως, θὰ ἀρχίσω, — ὅπου βρῶ νὰ μὴν τ' ἀφήνω.
Ἐπειδὴ σήμερα, μόνον — δυὸ ποτήρια ἅμα ἤπια,
πέταξα εἰς τῶν δαιμόνων — τὰ αἰθέρια τὰ σπίτια.
Τὸνα πόδι μου μὲ τ' ἄλλο δὲν μπορούσα νὰ ρυθμίσω
κι' εἶχα βάσανο μεγάλο, — κάτω μὴν κατρακυλήσω.
ὅμως εἶχα τέτοιο ἀέρα, πού κανένα δὲ ψηφοῦσα,
ἐέχασα τὴ γῆ ὁπέρα, — καὶ στὸν οὐρανὸ πετοῦσα.
κι' εἶδα, ἂν καὶ ἤμουν σκνίπα, — νὰ γυρνοῦν, σὰν νυχτερίδες
οἱ γνοφοὶ ὅδω κάτου, κι' εἶπα : — «Δίκιο ἔχουν οἱ μπεκρίδες!»
ἐπειδὴ ὅταν μεθύσουν, — τὴ πτωχεία θ' ἀψηφίσουν,
δυστυχία λησμονοῦν, — κι' ἂν τοὺς δείρῃς δὲν πονοῦν.
Σὰν τοὺς βασιλεῖς, προστάζουν, — «Φέρτε μας κρασί» φωνάζουν,
ἅλα δὲ τὰ συγχωροῦνε, — στοὺς κινδύνους προχωροῦν
ἄφοβοι σὰν Ἡρακλῆς. — Κι' ὅπως ὁ Θεμιστοκλῆς,
«Πάταξόν με στὸ κεφάλι», — «Κέρνα με δὲ ἓνα μπουκάλι»,
ξεφωνοῦν, καὶ στὴ βαρέλα, — τρέχουν μὲ μεγάλη τρέλλα,
γιὰ νὰ πιοῦν κρασί γλυκό, — μαῦρο, ξεκουραστικό.
Ὅλη μέρα οἱ καημένοι, — πολεμοῦνε κουρασμένοι
καὶ καλλιεργοῦν τὴ γῆ, — μὰ καμμιά κρασοπηγὴ
γι' ἀμοιβή τους δὲν τοὺς δίνει — ἡ ἀχάριστη ἐκείνη!

Τώρα μόνος μου λογιάζω, — ὁ καθένας λογαριάζω
ὅτι πρέπει μιὰ φορά, — ἢ καὶ δυὸ μὲ τὴ σειρά,
νὰ μεθᾶ τὴν ἐβδομάδα, — γιὰ νὰ ζῇ μὲ νοστιμάδα.

Τί σέ ὠφελεῖ, ἀνίσως, — κ' εἶσαι πλούσιος σὰν Κροῖσος ;
 μέσ' στὸν τάφο μοναχός, — κ' ἐσὺ θάμπης σὰν φτωχός,
 κι' ἐμπρὸς στοῦ Θεοῦ τὸν θρόνο, — ὅ,τι κάμνεις κάθε χρόνο,
 θὰ τὸ ξομολογηθῇς, — κι ἀναλόγως θὰ κριθῇς,
 καὶ γιὰ Κόλασι θὰ φᾶς, — γιὰ Παράδεισο θὰ πᾶς.
 Ὅτι δόξα καὶ παράδες, — ὅτι πλούτη καὶ μελάδες,
 θ' ἀπομήκουν ἐδῶ ὅλα, — κ' ἡ σοφία καὶ ἡ λόλα.
 Ἐκεῖ πιά δὲν ἔχει χώρια. — καὶ ντροπὴ καὶ σταναχώρια.
 Μαζί ὅλοι καὶ γυμνοί, — κ' οἱ καλοὶ κ' οἱ ἀχαμνοί,
 θὰ παρουσιαστοῦμε τότες, — βασιλέδες καὶ δεσπότες.
 Κι' ἀφοῦ τελειώσ' ἡ κρίσι, — ὁ καλὸς θὰ ξεχωρίσῃ,
 θὰ περάσῃ δεξιά, — κι ὁ κακὸς ἀριστερά.
 Κι ὅλοι θὰ μοῦ πῆτε : « Ὅσον, — ματαιότ' ἐς ματαιότητων »,
 « κεῖν' ἢ πρόσκαιρη ζωὴ, — Κ' ἐγὼ τότε με' βοή
 θὰ σὰς λέγω : « Εἶδες ! εἶδες ! — Δίκιο εἶχαν οἱ μπεκρίδες ! ».

28 Μαρτίου 1889.

Συλλογὴ Λαογραφικῆς ὕλης. Καθὼς ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰς 30
 Δεκεμβρίου 1937 ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ.
 Γ. Οἰκονόμου, εἰς τὴν ἐτήσιαν ἐκθεσὶν του, ἡ Ἀκαδημία μεταξὺ ἄλ-
 λων ἔκαμεν ἀποστολὴν εἰς τὰ χωρία τῶν ἐκ Μεσημβρίας καὶ Κωστὶ
 τῆς ΒΑ Θράκης προσφύγων, ὁπόθεν συνεκομίσθη ὕλη περιλαμβά-
 νουσα λαογραφικὸν ὕλικόν.

Τὸ ὕδραγωγεῖον Ἀδριανουπόλεως. Τὸ ὕδραγωγεῖον Ἀδρια-
 νουπόλεως εἶχε κατασκευασθῇ κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἐπὶ τῇ βάσει
 σχεδίων τοῦ ἀρχιτέκτονος Σινάν, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάσθη «Λεονάρ-
 дос ντ᾽ Βίντσι τῆς Τουρκίας». Τὰ σχέδια ὅμως τοῦ ἔργου δὲν ὑπῆρ-
 χον καὶ ἦτο ἀδύνατον μέχρι σήμερον νὰ γίνουν ἐπισκευαὶ τῶν
 βλαβῶν τὰς ὁποίας τὸ ὕδραγωγεῖον εἶχεν ὑποστῇ κατὰ τὸ μα-
 κρὸν διάστημα τῆς λειτουργίας του. Ἐσχάτως ἀνευρέθησαν τὰ σχέ-
 δια αὐτὰ εἰς τρόπον ὥστε ὁ δῆμος τῆς Ἀδριανουπόλεως νὰ δύνα-
 ται νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀναγκαίαις ἐπισκευὰς διὰ τὴν κανονικὴν
 ὕδρευσιν τῆς πόλεως.

«Καθημερινή» 1938 Μαΐου 5

Ἀρχαιότητες Βιζύης. Κατὰ πληροφορίας τοῦ «Ἐλευθέρου Βή-

κι' εἰς ὅποιαν τὰ ἐχάρισε ἡ φύσις μαζωμένα
 ἢ καὶ ἂν λείπη μοναχὰ ἀπὸ αὐτὰ κανένα
 ἐκείνη εὐμορφὴ καὶ ἐντελὴς ὥραία,
 εἰς τὰς γυναῖκας κορωνίς, στοὺς ἄνδρας δὲ εὐκτέα.
 "Ὅμως ἐγὼ στοχάζομαι, — ἐὰν καὶ λείπη μόνον
 ἓνα, ποὺ εἰς τὴν εὐμορφίαν δίδει ἰσχύον καὶ τόνον
 ἐκεῖνο τὸ, δὲν ξεύρω τί, ποὺ χάριν ὀνομάζουν
 καὶ ἄλλοι δὲ ἐλκυστικὸν ἢ σκισιν καὶ χάριν κράζουν,
 ποὺ εἶναι ὡσὰν ἄρωμα κι' ἄλλας τῆς εὐμορφίας
 τοῦ ἔρωτος ἢ ἑξέψις κέντρον ἐπιθυμίας —
 ὅτ' εἶναι ὅλα μᾶταια ψυχρά καὶ νεκρωμένα
 — γιὰτὶ ψυχὴν λαμβάνουσιν ὅλ' ἀπ' αὐτὸ τὸ ἓνα
 καὶ εἶναι μίᾶ εὐμορφὴ χωρὶς αὐτὴν τὴν χάριν
 χωρὶς ἀγαστροῦ δόλωμα, ὅπου δὲν πιάνει ψᾶρι,
 ὡς ἄνθος ὥραιότατον χωρὶς τὴν εὐωδίαν,
 ὡς ὄργανον τῆς μουσικῆς χωρὶς τὴν ἁρμονίαν.

Κ. Μ. Αποστολίδης

2. Γεώργιος Χουρμουζιάδης Ἀδελφὸς τοῦ ἀειμνήστου κα-
 θηγητοῦ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς Ἀναστασίου Χουρμουζιάδου·
 ἐγεννήθη ἐν Πετροχωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Μετρώων 13 Νοεμβρίου 1843.
 Ἐσπούδασεν ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ, ἐχορημάτισε διδάσκαλος
 ἐπὶ ὀλίγα ἔτη εἰς Καρατζάκιον καὶ Αὐλιδῶνες μετὰ ταῦτα δὲ Ταμίης τοῦ
 Μοντεσαρφυλικίου Μετρώων (1873-75), Μέλος Δικαστικοῦ Συμβουλίου
 (1875-77) Ταμίης τελωνείου Μετρώων (1877-78), Διευθυντῆς ἀποθήκης
 Δεκάτων (1878-82) καὶ Διευθυντῆς τῆς Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Βακουφικῶν
 Λασῶν Σιγράντζης (1891-94), ἀπέθανε τὴν 22 Μαΐου 1895.

Γνώστης τῆς Τουρκικῆς καὶ Γαλλικῆς διετήρει πολύτομον βιβλιοθή-
 κην καταστραφεῖσαν κατὰ τὸν Βαλκανικὸν Πόλεμον.

ἔῤῃ χειρόγραφον «Συλλογὴν Ἀρχαίων Ἐπιγραφῶν» τῆς Διοική-
 σεως Μετρώων καταστραφεῖσαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸ ἔτος 1913
 μετὰ τῆς βιβλιοθήκης του, «Συλλογὴν Δημοτικῶν Μύθων» τῶν Θρακικῶν
 λαῶν καὶ ἀπὸ τοῦ 1873 μέχρι τοῦ 1889 τὰ «Σάλιαρα», σατυρικά ποιή-
 ματα εἰς τέσσαρα βιβλία ἐξ ὧν τινὰ ἐκκυκλοφόρησαν ἐν χειρογράφῳ, ἐν
 εἵδει σατυρικῆς ἐφημερίδος ἐν στενωτάτῳ κύκλῳ.

Τῷ 1885 ἀνεφύη ζήτημα ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐπισκόπου· ὁ Χουρμου-
 ζιάδης ἐτάχθη μὲ τὸ μέρος τῶν χωρικῶν καταπολεμήσας μόνος αὐτὸς
 τοὺς προύχοντας Μετρώων, Μεγάλου Τσεκμετζὲ καὶ Καλλικρατείας καὶ
 τὸν τότε ἐπίσκοπον Μετρώων Ἀθανάσιον καὶ τὸν ποτηρόν Μοντεσαρφήν
 Τζεβὰτ Μπέην καὶ εἰς τὸ τέλος θριαμβεύσας.

Θ. α. ι. α.
 τ. Ι. 1/938
 r. 379-384

Εἰς τὰ ποιήματά του σατυρίζει δριμύτατα τὰς ἀτασθαλίας τοῦ ἐπι-
σκόπου καὶ τῶν προχόντων τῆς Ἐπαρχίας, φοβούμενος δὲ τὴν ἐκδίκησίν
των ἐκράτησεν αὐτὰ μυστικά.

Ἴδου τὶ λέγει προλογίζων :

Οὐδέποτε τὸ φῶς θὰ ἰδῇς ἀπόκρυφον θὰ μείνης
καὶ ἴσως παρανάλωμα πυρὸς μιὰ μέρα γίνης.
Διότε ἅμα ὥς ἰδῇς τὸ φῶς καὶ τὴν ἡμέραν
ἀφένκτως θὰ μοῦ κόψουνε τὴν δεξιάν μου χέραν
καὶ περαιτέρω

Τοῦτο μὴ γένοιτο νὰ φανῇ
θὰ μὲ κρεμάσουν οἱ Μετρηνοί.

Ὁ συνεργάτης τῶν «Θρακικῶν» Κ. Χ. νῖος τοῦ ἀειμνήστου, ὅστις
καὶ μᾶς ἔδωκε τὰ ἀνωτέρω σημειώσεις, μᾶς ἀπέστειλε τὰ δημοσιευόμενα
4 ἀπὸ τὰ σατυρικά του, ἀναφερόμενα εἰς ὠρισμένα γεγονότα καὶ πρόσωπα
τῆς ἐποχῆς, τὰ ὁποῖα παρελείφθησαν.

6. Εἰς παστὸν ἐκ τοῦ προχείρου ἢ καλύβη τοῦ ἀχύρου
τοῦ Καδήκιοι μετετράπη γιὰ τὸν Μετρηνὸν σατράπη.

Βγῆκ' ὁ ἔρωσ στοῦ παζάρι
μὲ κοθόρι καὶ καμάρι

προσπαθεῖ νὰ σαγηνεύσῃ
νιούς καὶ νιῆς νὰ παγιδεύσῃ.

πλὴν τοῦ κακοῦ κοπιάζει
καὶ τὰ πόδια του κουράζει

ἐπειδὴ οἱ νιῆς κ' οἱ νιοὶ
δὲν εἶναι οἱ πρωτινοί.

Νὰ κουρεύωνται τοὺς λέγει
τοὺς μουτζῶνι' καὶ τοὺς ἀφήνει,
καὶ στοὺς γέροντας τὸ βῆμα
θαρραλέως κατευθύνει

— Ἀρχαιότητες τῶν ζώντων»
λέγει περιπαικτικῶς
«γιατὶ ἔτσι ζαρωμένοι;
σὰν πιασμένος ποντικός
ἀπὸ γάτ' ἀγριεμένη;»

Ὅλοι οἱ γέροι ἀτενίζουν
εἰς τὸν ἔρωτα μὲ τρόμον
κι' ὁ καθεὶς ἀπὸ ἴνα δρόμον
παίρνουν· δὲν ξαναγυρίζουν.

Μὰ ἀπ' ὅλους ἕνας γέρος
στέκεται καὶ τὸν κυττάζει.
Τὸν ἐγνώρισεν ὁ ἔρωσ
καὶ σφιχτὰ τὸν ἐξετάζει.

— «Σὺ δὲν εἶσαι στὸν ξενῶνα
πέραν τοῦ Σιρκετζῆ
γιὰ τὴν ξένη τὴν κοκῶνα
πού σὲ δείρανε χατζῆ;»

—Μάλιστα παλληκαρά μου
τις σαράντα παρά μίαν
έβαστάξαν τὰ πλευρά μου
γιά τὰ κείνην τὴν κυρίαν.

Τώρα ὅμως τί νὰ γένη,
γέρασα καὶ στήν καρδιά μου
ἡ ἀνάμνησις μοῦ μένει
καὶ ὁ πόνος στὰ πλευρά μου.
—Εὐκολο τοῦ λέγ' ὁ ἔρω
εἶναι τὸ νὰ ξανανιώσης
νὰ χτυπήσω αὐτὸ τὸ μέρος
ἄρκεϊ ἄδεια νὰ μου δώσης.
καὶ τὸ στήθος του ἀνοίγει
κ' ἕνα βέλος μέσα μπήγει.
Εὐθὺς ἀναψε καὶ καίγει
φλόγα τρομερὴ στὰ στήθη
ἄχ, τὰ νιάτα του θυμήθη

μὰ τὸ κρύβει δὲν τὸ λέγει.
Περιφέρεται γυρίζει
σάν τὸν κυνηγὸ στὰ δάση
σάν λαγωνικὸ μυρίζει
τὸ κυνήγι ποῦ θὰ πιάσῃ.
Ἐπὶ τέλους κατορθώνει
στὸ Καδήκιοι νὰ φύγῃ
καὶ τὸ ποθητὸ κυνήγι
συλλαμβάνει καὶ πλακώνει.
κι' ὅπως πέρσῃ τὸν χειμῶνα
μὴν ὀλάκαιρη νυχτιὰ
ἔμεινε στὸν ἀχερῶνα
γιά νὰ σβύσῃ τὴν φωτιά
ποῦ τοῦ ἀναψεν ὑπούλως
ὁ υἱὸς τῆς Αφροδίτης
κι' ἔγιν' ὁ καυμένος δοῦλος
καὶ σ' αὐτὴν καὶ στὸ παιδί της.
Μέτραι 29 Ἰουλίου 1878

17. Τὶ κάνουνε οἱ λίρες σ' ἐκεῖνον πούχε ψεῖρες.

Στοῦ πλουσίου τὴν ταμπέλα, ἀπὸ πάνω γράφει τρέλλα,
κι' ἀπὸ κάτω κορασίδα, τυλιγμένη μ' ἄλυσίδα.

Ἄν ἐμέναμε στὴ φτώχεια, καὶ ἐτρώγαμε μολόχια,
δὲν θὰ εἶχαμ' ἀψὶ αἶμα, πρᾶο θάχαμε τὸ βλέμμα·
δὲν θὰ ἤμασταν ἀζτισμένοι, κι' ὅπως τώρα καυλωμένοι,
ἀλλὰ μέ τὴν φρονιμάδα θάζγαμε μὲ νοστιμάδα.
Φτώχεια μου εὐλογημένη! Ἀρχοντιά καταραμένη!
Σεῖς τὸν ἄνθρωπο ἀγρίμι, κι' ὅταν θέλετε ψοφίμι
τόνε κάμνετε στὴν ὥρα καὶ διοικητὴ στὴ χώρα.
Οἱ τιποτένιοι γίνονται ρήτορες μετὰ θάρρους.
καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καλοὺς, ἀποκαλοῦν γαιῶδάρους.
Ταῦτα τὰ προτερήματα ἀπέδωκεν ἡ φύσις,
στὸν πλοῦτον καὶ στὰ χρήματα καὶ ἡ κακὴ ἡ χρῆσις.
Ὡστε καλὰ μοῦ ἔλεγε καὶ ἡ γριά μου μάννα:
«Ἀπὸ τὸ νέο πλούσιο καὶ τὴν παλιὰ πουτάνα
νὰ σὲ φυλάγῃ ὁ Θεός, παιδί μ' κ' ἡ Παναγία.
Στὸν κόσμο τοῦτον καὶ τὰ δυὸ εἶναι πολὺ ἀχρεῖα».

Μέτραι 27 Ἰανουαρίου 1889.

18. Ἀφέντης καὶ γαϊδούρι

Εἶχε γαῖδαρ' ὁ ἀφέντης εἰς τὸν στάβλο του δεμένο,
 στὸ νερὸ καὶ εἰς τὰ ξύλα ἔστελέ τον τὸν καῦμένο.
 Κ' ἐνῶ τ' ἄλλα του τὰ ζῶα τᾶχε χρυσοστολισμένα,
 γιὰ τὸ γαῖδαρό του εἶχε δυὸ σαμάρια ξεσχισμένα.
 Μιὰν ἡμέρα τὸ γαϊδούρι χάνει τὴν ὑπομονή του,
 καὶ πρὸς τὸν ἀφέντη λέγει δὲν τὸ ἔχει γιὰ τιμὴ του
 μέσ' στ' ἀχούρι σκονισμένο ὅπως πρῶτα ν' ἀπομένη.
 ἄς κλαδέψουνε τ' αὐτιά του ἄλογο κι' αὐτὸ νὰ γένη,
 κι' ἄς ἀνέβη ὁ ἀφέντης μὲ τὴ σαμουρόγουνά του,
 ἄς τὸ βάλῃ χαλινάρι μὲ φουντίτσες εἰς τὴν μούρη,
 καὶ κανεῖς δὲ θὰ γνωρίζῃ πῶς μπινεύει σὲ γαϊδούρι.
 Καταπείσθηκ' ὁ ἀφέντης, ἔκαμε τὸ θέλημά του,
 τὸ γαϊδούρι ἀνεβαίνει κι' ὄχι πλέον τ' ἄλογά του.
 Μὰ μιὰ μέρα ἐνῶ ἦλθε ἔτσι δὰ στὸ σελαμλήκι
 κι' ὅλοι βλέποντας θαυμάζαν τὸ μικρὸ κι' ὠραῖο ζῶον,
 ἀπαντάει μιὰ γαῖδάρα, κ' ἔξαφνα μασκαραλήκι
 βγάζ' ὁ γαῖδαρος, κι' ἀρχίζει μὲ σκοπὸν πολὺ ἀθῶον
 νὰ γκαρίζῃ, καὶ νὰ τρέχῃ τὸ κατόπι στὴ γαῖδάρα,
 κ' ἔπιασάν του τοῦ ἀφέντη τρεῖς χαρὲς καὶ μιὰ τρομάρα.
 Τότε τρέχουν οἱ γνωστοί του τὸν ἀφέντη νὰ γλυτώσουν,
 καὶ μὲ ρόπαλα καὶ ξύλα τὸ γαϊδούρι νὰ σκοτώσουν,
 μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας, τὸν ἀφέντη τὸν καῦμένο
 ἀπ' τὴ μάχη τοῦ γαϊδάρου σώζουν μισοπεθαμένο.
 Τότε ὁ ἀφέντης λέγει νὰ γυμνώσουνε τὴ ράχη
 τοῦ γαϊδάρου καὶ νὰ βάλουν τὸ παλιό του τὸ σαμάρι,
 πάλι δὲ στὴν ἐργασία τὴν παλιά του θέσι νᾶχῃ
 ἐπειδὴ δὲν τοῦ ταιριάζει οὔτε δόξ' οὔτε καμάρι.
 Κ' ἕνας καρδιακὸς του φίλος στὸ αὐτί του λέγει πάλι :
 — «Χρυσὴ σέλλα στὸ γαϊδούρι, ἐντροπὴ εἶναι μεγάλη
 δὲν ἀκούει τὰ σπειρούνια, χαλινάρια, καὶ λουριά του,
 ἔρχεται στιγμὴ πού δείχνει ἡλάκαιρη τὴ γαῖδουριά του».
 Ὅποιος τοῦ γαϊδάρου βάζει χρυσὴ σέλλα καὶ σαμούρι
 δείχνει μόνος του στὸν κόσμον πῶς κι' ὁ ἴδιος εἶν' γαϊδούρι.

Μέτραι 15 Φεβρουαρίου 1889.

BIBLION TRITON

Σάλιαρα.

«Ἡ γλῶσσα δὲν ἔχει κόκκαλα, καὶ κόκκαλα τσακίζει».
 εἶναι ρητὸν ὅπου πολὺ πολὺ μὲ φοβερίζει.
 Γι' αὐτὸ δὲν θέλω πόποτε, νὰ μάθουν οἱ ἀπ' ἔξω
 ὅσα ἐδῶ σαλιάρισα γιὰ νὰ τοὺς περιπαίξω.
 'Αλοῖμον' ἂν τὸ μάθουνε. Θὰ μοῦ συμβῇ ἀντάρρα.
 "Ὅποιος στοὺς ἔξω θὰ τὸ πῇ, νὰ ἔξη τὴν κατάρρα.

Κρυμμένο νᾶσαι πάντοτε, μὴν ἔβγῃς ἀπ' τὸ σπίτι.
 Γιατ' ἂν σὲ δοῦν οἱ Μετρηνοί, μοῦ κόβουνε τὴν μύτη.

23. Μεθυμένου καὶ μπεκρίδες με τὰ μάτια σὰν γαρίδες

"Ἐχω χρόνια νὰ μεθύσω — ἐπειδὴ κρασί δὲν πίνω.
 Τώρα ὁμῶς, θὰ ἀρχίσω, — ὅπου βρῶ νὰ μὴν τ' ἀφήνω.
 'Επειδὴ σήμερα, μόνον — δυὸ ποτήρια ἅμα ἦπια,
 πέταξα εἰς τῶν δαιμόνων — τὰ αἰθέρια τὰ σπίτια.
 Τὸνα πόδι μου μὲ τ' ἄλλο — δὲν μποροῦσα νὰ ρυθμίσω
 κι' εἶχα βάσανο μεγάλο, — κάτω μὴν κατρακυλήσω.
 ὁμῶς εἶχα τέτοιο ἄερα, — ποὺ κανένα δὲ ψηφοῦσα,
 ξέχασα τὴ γῆ 'δωπέρα, — καὶ στὸν οὐρανὸ πετοῦσα.
 κι' εἶδα, ἂν καὶ ἤμουν σκνίπα, — νὰ γυρνοῦν, σὰν νυχτερίδες
 οἱ γνοφοὶ 'δῶ κάτου, κι' εἶπα :— «Δίκιο ἔχουν οἱ μπεκρίδες!»
 ἐπειδὴ ὅταν μεθύσουν, — τὴ πτωχεία θ' ἀψηφίσουν,
 δυστυχία λησμονοῦν, — κι' ἂν τοὺς δείρῃς δὲν πονοῦν.
 Σὰν τοὺς βασιλεῖς, προστάζουν, — «Φέρτε μας κρασί» φωνάζουν,
 ὅλα δὲ τὰ συγχωροῦνε, — στοὺς κινδύνους προχωροῦν
 ἄφοβοι σὰν Ἡρακλῆς. — Κι' ὅπως ὁ Θεμιστοκλῆς,
 «Πάταξόν με στὸ κεφάλι», — «Κέρνα με δὲ ἓνα μπουκάλι»,
 ξεφωνοῦν, καὶ στὴ βαρέλα, — τρέχουν μὲ μεγάλη τρέλλα,
 γιὰ νὰ πιοῦν κρασί γλυκό, — μαῦρο, ξεκουραστικό.
 "Ὅλη μέρα οἱ καημένοι, — πολεμοῦνε κουρασμένοι
 καὶ καλλιεργοῦν τὴ γῆ, — μὰ καμμιά κρασσοπηγὴ
 γι' ἀμοιβή τους δὲν τοὺς δίνει — ἡ ἀχάριστὴ ἐκείνη!

Τώρα μόνος μου λογιάζω, — ὁ καθένας λογαριάζω
 ὅτι πρέπει μιὰ φορά, — ἢ καὶ δυὸ μὲ τὴ σειρά,
 νὰ μεθᾶ τὴν ἐβδομάδα, — γιὰ νὰ ζῇ μὲ νοστιμάδα.

Τί σὲ ὠφελεῖ, ἀνίσως, — κ' εἶσαι πλούσιος σὰν Κροῖσος ;
 μέσ' στὸν τάφο μοναχός, — κ' ἐσὺ θάμπης σὰν φτωχός,
 κι' ἐμπρὸς τοῦ Θεοῦ τὸν θρόνο, — ὅ,τι κάμνεις κάθε χρόνο,
 θὰ τὸ ξομολογηθῇς, — κι ἀναλόγως θὰ κριθῇς,
 καὶ γιὰ Κόλασι θὰ φᾶς, — γιὰ Παράδεισο θὰ πᾶς.
 Ὅτι δόξα καὶ παράδες, — ὅτι πλούτη καὶ μπελάδες,
 θ' ἀπομήκουν ἐδῶ ὅλα, — κ' ἡ σοφία καὶ ἡ λόλα.
 Ἐκεῖ πᾶς δὲν ἔχει χώρια, — καὶ ντροπὴ καὶ σταναχώρια.
 Μαζί ὅλοι καὶ γυμνοί, — κ' οἱ καλοὶ κ' οἱ ἀχαμνοί,
 θὰ παρουσιαστοῦμε τότες, — βασιλέδες καὶ δεσπότες.
 Κι' ἀφοῦ τελειώσ' ἡ κρίσι, — ὁ καλὸς θὰ ξεχωρίσῃ,
 θὰ περάσῃ δεξιὰ, — κι ὁ κακὸς ἀριστερά.
 Κι ὅλοι θὰ μοῦ πῆτε : « Ἦτον, — ματαιότ' ἐματαιότητων », —
 « κείν' ἡ πρόσκαιρη ζωὴ, — Κ' ἐγὼ τότε με βοή
 θὰ σᾶς λέγω : « Εἶδες ! εἶδες ! — Δίκιο εἶχαν οἱ μπεκρίδες ! ».

28 Μαρτίου 1889.

Συλλογὴ Λαογραφικῆς ὕλης. Καθὼς ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰς 30
 Δεκεμβρίου 1937 ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ.
 Γ. Οἰκονόμου, εἰς τὴν ἐτήσιαν ἐκθεσὶν του, ἡ Ἀκαδημία μεταξὺ ἄλ-
 λων ἔκαμεν ἀποστολὴν εἰς τὰ χωρία τῶν ἐκ Μεσημβρίας καὶ Κωστὶ
 τῆς ΒΑ Θράκης προσφύγων, ὁπόθεν συνεκομίσθη ὕλη περιλαμβά-
 νουσα λαογραφικὸν ὕλικόν.

Τὸ ὕδραγωγεῖον Ἀδριανουπόλεως. Τὸ ὕδραγωγεῖον Ἀδρια-
 νουπόλεως εἶχε κατασκευασθῇ κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἐπὶ τῇ βάσει
 σχεδίων τοῦ ἀρχιτέκτονος Σινάν, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάσθη «Λεονάρ-
 dos νὰ Βίντσι τῆς Τουρκίας». Τὰ σχέδια ὅμως τοῦ ἔργου δὲν ὑπῆρ-
 χον καὶ ἦτο ἀδύνατον μέχρι σήμερον νὰ γίνουν ἐπισκευαὶ τῶν
 βλαβῶν τὰς ὁποίας τὸ ὕδραγωγεῖον εἶχεν ὑποστῇ κατὰ τὸ μα-
 κρὸν διάστημα τῆς λειτουργίας του. Ἐσχάτως ἀνευρέθησαν τὰ σχέ-
 δια αὐτὰ εἰς τρόπον ὥστε ὁ δῆμος τῆς Ἀδριανουπόλεως νὰ δύνα-
 ται νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐπισκευὰς διὰ τὴν κανονικὴν
 ὕδρευσιν τῆς πόλεως.

«Καθημερινή» 1938 Μαΐου 5

Ἀρχαιότητες Βιζύης. Κατὰ πληροφορίαν τοῦ «Ἐλευθέρου Βή-